

Механізми фінансування «зелених» проектів в Україні

Близнюк Андрій
Начальник управління кредитного
аналізу Департаменту корпоративного
банкінгу та транзакційного бізнесу

Профіль діяльності	Універсальний банк з фокусом на еко-банкінгу Основні бізнес напрямки: корпоративний бізнес, МСБ, роздрібний бізнес
Рік заснування	1993
Основний акціонер	Міністерство фінансів України (94,94%)
Чисті активи	57,9 млрд. грн. ¹
Статутний капітал	13,8 млрд. грн. ¹
Частка ринку (за активами)	4,5% ²
Міжнародний аудит	з 1997 (наразі - Ernst & Young)
Регіональна мережа	229 відділень, 24 дирекції
Клієнтська база	Понад 800 000 фізичних осіб 38 000 клієнтів МСБ 8 500 корпоративних клієнтів

РЕЙТИНГИ

uaAA+

uaA+

uaAA+

1 Станом на 30.09.2016
2 Розрахунок Банку за даними НБУ станом на 01.10.2016

Розуміючи актуальність питань підвищення енергоефективності та досягнення енергетичної незалежності України, УКРГАЗБАНК як державний банк усвідомлює необхідність **всбічної підтримки проектів, пов'язаних з ефективним використанням енергоресурсів та зменшенням впливу на довкілля.**

Саме тому УКРГАЗБАНК прийняв рішення обрати нішову стратегію розвитку еко-банкінгу. Відтепер **пріоритетом номер один для Банку є підтримка «зелених» проектів.**

УКРГАЗБАНК реалізує цю стратегію **разом із Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC)**, що має глибокі знання та практичний досвід в сфері енергоефективності та «зеленої» енергетики.

Нова еко-стратегія дозволяє Банку :

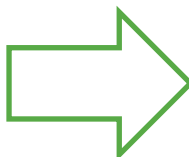
- отримувати вичерпну інформацію про інноваційні технології в сфері екології та енергоефективності;
- використовувати статистичні дані та досвід для здійснення глибокої технологічної експертизи при реалізації еко-проектів у різних галузях економіки;
- готувати кваліфікований персонал, що забезпечує комплексну підтримку енергоефективних та екологічних проектів;
- розробити спеціальну лінію **еко-продуктів** для клієнтів.

Головна мета – перетворити Банк на першу в Україні спеціалізовану фінансову установу з еко-кредитування.

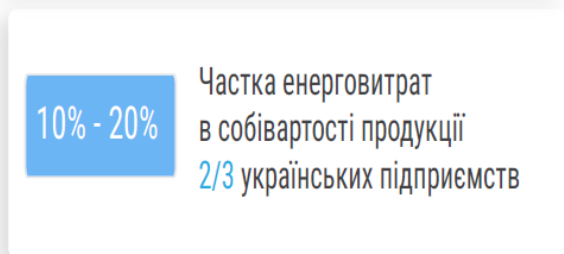
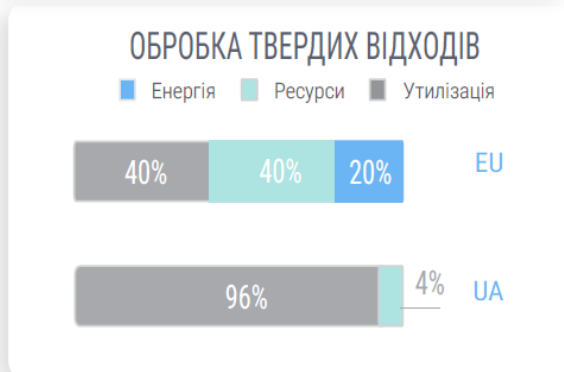
УКРГАЗБАНК розвиває еко-банкінг за консультаційної підтримки **Міжнародної фінансової корпорації (IFC)** – провідного світового експерта в галузі зеленого фінансування.

унікальні методики та технології еко-банкінгу

інвестиційні проекти з **максимальним економічним ефектом для клієнтів**

Ілюстрації до нереалізованого потенціалу

4,5 млрд. \$

Потенціал інвестицій в заміщення природного газу та супутні проекти в переробній промисловості

5 млрд. \$

Потенціал проектів по ланцюжку "від біомаси до енергії"

6 млрд. \$

Потенційний розмір ринку електромобілів на середньострокову перспективу

Шляхи до "зеленої" економіки

ЕНЕРГІЯ

Інвестиції в енергоефективність і відновлювану енергетику допоможуть знизити енергоємність економіки

БІОРЕСУРСИ

Реалізація потенціалу вторинної біомаси створить можливості для неенергетичних проектів з більшою доданою вартістю

ВІДХОДИ

Перехід до екологічних стандартів ЄС вимагатиме від підприємств інвестицій для мінімізації впливу на довкілля

ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ ПРОЕКТ УКРГАЗБАНКУ з розвитку зеленого фінансування

ПІДПРИЄМСТВА

Енергоефективна модернізація

«ЗЕЛЕНА» ЕНЕРГЕТИКА

відновлювальна енергетика,
накопичення енергії, біомаса

ЖКГ ТА КОМУНАЛЬНІ ОБ'ЄКТИ

Енергоефективна модернізація
Енергосервісні контракти

ТРАНСПОРТ

енергоефективні компоненти,
паливо, логістика, електромобілі

ПРОМИСЛОВІСТЬ

Мінімізація шкідливих викидів

АПК та ТВАРИННИЦТВО

біопаливо, біогаз, утилізація
відходів, системи зрошування

- **Співпраця УКРГАЗБАНКУ та IFC** – це комплексна та унікальна консультаційна підтримка та експертний аналіз еко-проектів (починаючи з найпершого етапу підготовки документів клієнтом), виявлення «прихованого» потенціалу економії ресурсів, прискорення окупності інвестицій
- **Всі проекти**, пов'язані з енергоефективністю, екологічністю та відновлювальною енергетикою **розглядаються Банком як пріоритетні – у першочерговому порядку**
- Спеціальні **відсоткові ставки** за еко-кредитами
- Спеціальні **відсоткові ставки** за еко-депозитами
- **Проста й швидка** (у порівнянні з конкурентами) процедура оформлення кредиту
- **Процедура попереднього розгляду кредитної заявки** корпоративного напрямку дозволяє клієнту на протязі тижня з моменту отримання мінімального пакету документів отримати індикативну пропозицію (OFFER) щодо можливості кредитування та структури кредитної операції
- **Більш лояльні критерії фінансування** енергоефективних проектів, ніж за програмами основних операторів – міжнародних фінансових установ, щодо норм дохідності та виключень.
- **Гарантії надійності** державного банку

- Готовність розглядати **довгі терміни кредитування** на відміну від інших банків, що дозволяє фінансувати інвестиційні ЕКО-проекти з тривалими термінами окупності;
- Готовність Банку **надавати кредити у валюті** для підтримки розвитку **зеленої енергетики** (завдяки «зеленому тарифу», прив'язаного до курсу євро), та пропонувати **низьку ставку**, яка дозволяє досягти очікуваної інвестором окупності;
- **Швидке прийняття рішень:** близько 30 днів з моменту надання повного пакету для розгляду;
- Готовність **швидко рефінансувати на вигідних умовах кредити**, надані на фінансування ЕКО-проектів в інших Банках.

Кредитування

стимулювання
впровадження
зелених технологій

- Знижена на 0,5% відсоткова ставка за кредитними продуктами
- Кредитування по спеціальних програмах

Заощадження

пільгові умови для
ЕКО-орієнтованих
клієнтів

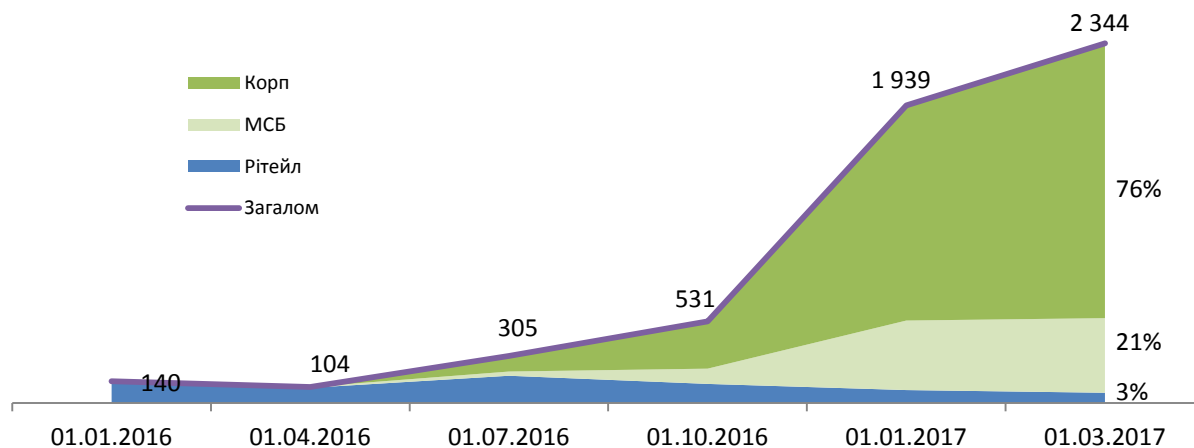
- Підвищена на 0,5% відсоткова ставка за депозитними продуктами

РКО

стимулювання до
обслуговування
“без паперу”

- Спеціальні тарифні пакети

ЕКО-кредити – динаміка портфелю, млн. грн.

За 9 місяців 2016 року УКРГАЗБАНКОМ:

- затверджено 124 зелених проектів на загальну суму майже 4,2 млрд. грн.
- понад 68 зелених проектів на 11 млрд. грн. знаходяться на розгляді

За 18 місяців участі в програмі енергоефективності було надано:

- 33 тис. кредитів домашнім господарствам на загальну суму 587 млн. грн.
- 290 кредити ОСББ на загальну суму 48 млн. грн.

Спільно з нашими консультантами з IFC були розроблені стандартизовані критерії, яким, згідно загальносвітової практики, мають відповідати кредитні проекти, що формують наш еко-портфель

● **Виробництво енергії** (виробництво тепла та/або електроенергії з біомаси та інші проекти з використанням відновлювальних джерел енергії)

● **Споживання енергії, енергоефективність** (будівлі та споруди, енергоефективність на виробництві, модернізація технологічного обладнання, розширення виробництва з використанням нового обладнання, енергоефективний транспорт та сільськогосподарська техніка), при цьому, питоме зниження споживання палива або енергозатрат має становити не менше 15%, а планова річна окупність інвестицій завдяки зниженню енергозатрат повинна становити не менше 10% від суми інвестицій

● **Екологічна направленість** (купівля та/або встановлення обладнання, що забезпечує зменшення викидів шкідливих та небезпечних для екології речовин більше ніж на 20%, інші проекти екологічного змісту)

Енергетичне обладнання

Технологічне/виробниче обладнання

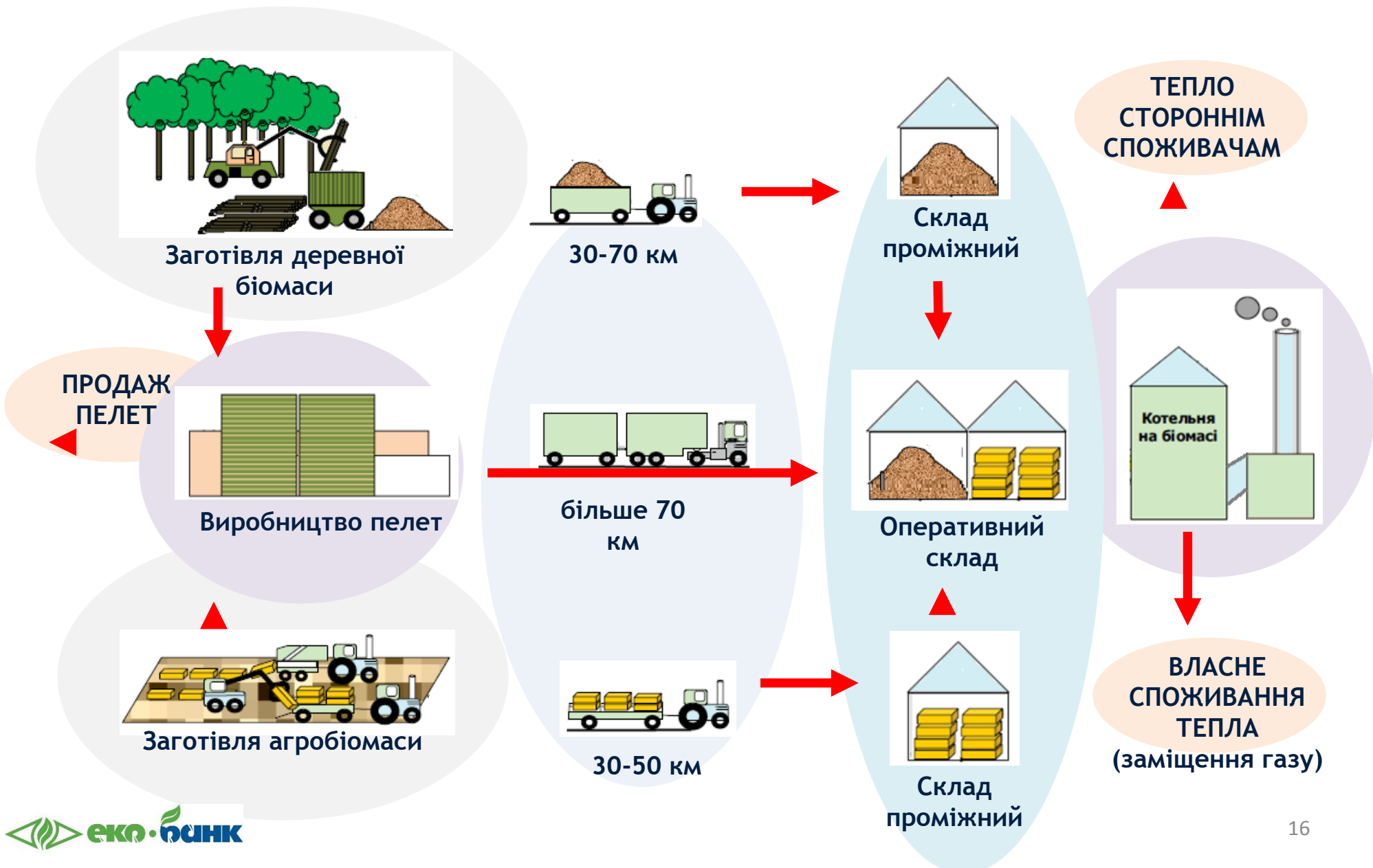

Показник	Значення
Зниження питомого енергоспоживання на одиницю продукції	$\geq 15\%$
Планова річна дохідність інвестицій за рахунок енергозбереження (ROI)	$\geq 10\%$

- 🌱 Проект має відповідати критеріям «ЕКО-банку»
- 🌱 Основні документи, які Банк хоче бачити від клієнтів:
 - 🌱 **техніко-економічне обґрунтування** проекту
 - 🌱 для проектів виробництва та реалізації теплової енергії – підтвердження потенційних **споживачів енергії**
 - 🌱 для проектів виробництва електричної енергії – відповідні технічні умови та **дозвіл на виробництво електричної енергії** (за наявності)
 - 🌱 для проектів виробництва енергії з біомаси – відповідні проекти **договорів** (договори про наміри) **на постачання сировини** або інформацію про наявність **власної ресурсної бази**
 - 🌱 дані про **проектувальника, постачальника обладнання, підрядника**

При розгляді проектів, що передбачають теплову та/або електрогенерацію з використанням котлів для спалювання деревної тріски, пелет, соломи, лушпиння соняшника, відходів виробництва кукурудзи та соняшника, особливу увагу Банк приділяє таким питанням, як:

- відповідність запропонованого для застосування в проекті обладнання заявленим характеристикам щодо **обсягів генерації тепла та/або електроенергії**
- основні **характеристики обладнання** та здатність спалювати відповідний **тип біомаси**
- наявність достатньої **сировинної бази** (згідно з договорами на постачання сировини) або наявність власної сировинної бази у позичальника
- **технічна можливість** реалізації заявлених обсягів теплової/електричної енергії

- Правильний вибір типу біомаси
- Джерела біомаси та її ціна
- Забезпечення сталості використання біомаси
- Транспортування та зберігання біомаси
- Технологія спалювання біомаси
- Очищення димових газів, утилізація золи
- Інфраструктура для реалізації проекту

Головний офіс:

КБ - Існюк Олександр, +38063295035

МСБ - Медко Михайло +380506686806

Дніпропетровська обласна дирекція:

Камінська Наталія +380504208685

ДОДАТКИ

- **Українські підприємства мають величезний потенціал щодо можливої економії енергоресурсів** (та, відповідно, власних коштів), який, за оцінками IFC, на 50-70% недооцінюється самими підприємствами.

- **Фінансова підтримка від УКРГАЗБАНКУ у поєднанні з експертно-аналітичною підтримкою від IFC** дозволять реалізовувати швидкоокупні проекти з енергоефективної модернізації на підприємствах таких галузей, як:
 - харчова промисловість;
 - хімічна промисловість;
 - фармацевтичне виробництво;
 - металообробка;
 - машинобудування;
 - усіх інших, де є значний рівень споживання енергоресурсів.

- **Енергоефективна модернізація** передбачає впровадження найсучасніших технологічних рішень у таких внутрішніх процесах підприємств, як:
 - теплогенерація, парогенерація, охолодження;
 - використання стиснутого повітря;
 - системи опалення, вентиляції та кондиціонування приміщень;
 - системи освітлення;
 - використання електричної енергії та інших енергоресурсів у процесі виробництва.

- **Розвиток альтернативних та екологічних джерел електроенергії** – один із стратегічних пріоритетів України. Саме тому УКРГАЗБАНК та IFC розробляють ряд спеціальних програм, які дозволять надавати фінансову підтримку всім інвесторам, які мають намір розбудовувати «зелену» енергетику в Україні. У ці програми увійдуть:
 - **Проектне фінансування всіх видів «зелених» електростанцій:**
 - теплові електростанції, що спалюють усі види біомаси (деревину, соломку, інші відходи сільгоспвиробництва тощо);
 - сонячні електростанції;
 - вітряні електростанції;
 - малі гідроелектростанції;
 - електростанції, що працюють на біогазі тощо.
 - **Рефінансування проектів**, в які вже були залучені інвестиції, з метою реалізації їх наступних етапів.
 - **Окремі кредитні програми** для домогосподарств на придбання та підключення до мережі сонячних «міні-електростанцій».
- Завдяки наявності в розрахунках окупності проектів «зеленого» тарифу, що зафіксований в іноземній валюті, УКРГАЗБАНК пропонує **найбільш конкурентні ставки за валютними кредитами**. Також планується комплексний юридичний та консультаційний супровід проектів «від старту до підключення».

● **УКРГАЗБАНК розглядає проекти підприємств сфери АПК та тваринництва:**

- Виробництво біопалива
- Біогазові реактори
- Системи крапельного зрошування
- Ефективна С/Г техніка
- Складське обладнання
- Утилізація відходів
- Виробництво тепла/електроенергії з тріски, соломи

- **Продажі електромобілів зростають шаленими темпами** в усьому світі. УКРГАЗБАНК та IFC вважають, що поширення цього виду транспорту в Україні допоможе в збереженні довкілля та зменшенні рівня залежності від імпорتنих нафтопродуктів. При належній фінансовій підтримці також можна розкрити величезний потенціал ринку еко-транспорту.
- Саме тому **УКРГАЗБАНК готовий розглядати всі види проектів, пов'язаних із розвитком електротранспорту:**
 - **кредити населенню** на придбання електромобілів та індивідуальних електрзарядних пунктів для домогосподарств;
 - **фінансування проектів заміни автопарку** підприємств та організацій, що передбачають придбання електромобілів та встановлення індивідуальних електрозаправних станцій;
 - **фінансова підтримка компаній**, які інвестують в розбудову інфраструктури електрозаправних станцій по всій країні;
 - **фінансова підтримка муніципалітетів**, які планують перехід на громадський електротранспорт, зокрема – електроавтобуси;
 - **фінансова підтримка вітчизняних виробників** електротранспорту.

- **Найбільший нереалізований потенціал енергозбереження в Україні** – у житлово-комунальному секторі.
- **60-70% втрат теплової енергії** – поширений показник в будинках, які не пройшли термомодернізацію.
- **Енергоефективні заходи – це**, перш за все:
 - утеплення будинку термоізоляційним матеріалом (20-25% економії тепла);
 - встановлення термоізоляційних вікон (10-15% економії тепла);
 - встановлення індивідуального теплового пункту (30-35% економії тепла);
 - встановлення енергоефективного освітлення (до 80% економії електроенергії).
- **УКРГАЗБАНК має значний досвід реалізації подібних проектів** та є активним учасником урядової програми із надання «теплих» кредитів населенню й ОСББ. Завдяки співпраці з IFC, УКРГАЗБАНК планує значно підвищити рівень експертно-інформаційної та фінансової підтримки проектів термомодернізації житлового сектора. Перш за все це стосується стратегічно важливого для країни напряму комплексної енергомодернізації багатоповерхових будинків.
- Крім цього, через механізми кредитування під енергосервісні контракти (ЕСКО), **УКРГАЗБАНК готовий надавати фінансову підтримку інвесторам**, які реалізують проекти з енергомодернізації закладів комунального сектора – шкіл, лікарень, дитсадків, тощо.

- Важливий фактор, що впливає на потребу підприємств у фінансуванні – **адаптація українських норм з екології та безпеки до законодавчої бази ЄС**, з метою дотримання значно жорсткіших вимог, ніж ті, які діяли в Україні раніше.
- 8 травня 2016 року набув чинності Закон України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною» № 287-VIII, який гармонізує законодавство України у цій сфері з вимогами ЄС, зокрема з Директивою 2000/76/ЄС від 4.12.2000 року. Зараз переважна більшість компаній, котрі працюють у галузі тваринництва, не відповідають цим вимогам і **потребують значних інвестицій для придбання високотехнологічного утилізаційного обладнання**.
- Також повинні бути імплементовані норми ЄС щодо обмеження шкідливих викидів у повітря, зокрема – від великих установок спалювання (Директива 2001/80/ЄС). Це теж вимагатиме від українських підприємств значних інвестицій у заміну застарілих та неефективних систем фільтрації. Аналогічна ситуація – в сфері утилізації інших шкідливих відходів та побічних продуктів діяльності українських підприємств.
- УКРГАЗБАНК спільно з консультантами IFC готовий розглядати проекти **встановлення високотехнологічного утилізаційного та фільтраційного обладнання**, яке дозволить виконати вимоги ЄС і, щонайголовніше, захистить довкілля України.